

RUTES DE LA MARXA

RUTA DE LES 21 ERMITES ROMÀNIQUES

SANT MIQUEL DE FONOGEDELL PUIG-REIG – Berguedà

Història

Església situada dins el terme del Castell de Casserres, al comtat de Berga, i sota la jurisdicció del bisbat d'Urgell.

La primera notícia que se'n té és de l'any 1033, quan el bisbe d'Urgell la va confirmar com a sufragània de Sant Pau de Casserres.

Segurament pel desig del monestir de Sant Sereni de Tavèrnoles d'expansionar-se per aquesta zona del Berguedà, va passar a formar part dels seus dominis. En l'acta de consagració de l'església de Tavèrnoles de l'any 1040 hi surt com a possessió, amb els seus delmes, oblacions, servituds, cementiri i totes les pertinences.

Es creu que l'església de Sant Miquel de Fonogedell devia ser el centre d'una petita vila d'origen més antic. L'any 1093 surt documentada la vila de Fonogedell, és un dels límits d'un alou que el vescomte Bernat va vendre al lloc de Fonollet, dins del terme de Puig-reig.

Segurament Sant Miquel tornà a ser sufragània de Casserres quan el monestir de Tavèrnoles va

perdre el seu esplendor. El segle XVIII era ja sufragània de Sant Pau de Casserres, categoria que encara conserva actualment tot i que , és dependent de la Mare de Déu dels Àngels de Casserres.

L'edifici

Església d'una sola nau rematada a llevant per un absis semicircular, cobert amb un quart d'esfera i sense ornamentació. La coberta de la nau és feta amb teules àrabs, i la de l'absis amb lloses.

L'edifici és encarat a llevant, tot i que una mica desviat cap a tramuntana. Del romànic només en resta l'absis, fet amb blocs de pedra grossos i treballats. Al centre s'obre una finestra que forma dos cossos; el de fora, amb dovelles que formen l'arc de mig punt, i el de dins també de mig punt, tallat en una sola pedra.

El mur de migdia presenta els arcs adovellats d'una porta, situada al lloc original, i una finestra, totes dues tapiades. Al davant s'aixequen els murs d'un clos que devia ser l'antic cementiri.

La porta actual està al mur de ponent, al capdamunt s'hi bastí un campanar amb espadanya i al davant un porxo.

A la banda nord l'any 1792 s'hi va afegir una sagristia. L'interior de l'església és enguixat. A l'arrencada de la volta, que tampoc és original, hi ha una cornisa d'estil neoclàssic.

L'església està dedicada a Sant Blai.

SENDER DE GRAN RECORREGUT

Sender circular que transcorre per poblacions i llocs de notable interès, enllaçant les múltiples esglésies romàniques del rodal de Navàs i Puig-reig.

Distància : 80,200 km **Comarques :** Bages i Berguedà,

Etapa num.	Itinerari	Horari h:min	Distància kms.
3	Sant Joan de Montdarm - Puig-Reig	4:30	16.300
	Sant Miquel de Fenogedell	3.200	
	Sant Sadurn de Fenollet	6.680	
	Sant Marçal de Puig-Reig	10.250	
	Sant Joan Degollat	12.230	
	Sant Martí de Puig-Reig	16.300	

Coordenades del punt:

UTM31N - ED50	401913.5	4649468.8
UTM31N - ETRS89	401819.9	4649264.7
Geogràfica - ETRS89 *	1.814710	41.989274

* A efectes pràctics, els sistemes de referència ETRS89 i WGS84, es poden considerar equivalents

Glossari:**Dovella:**

Cadascuna de les peces en forma de falca que constitueix un arc.

Com podeu observar en el planol del recorregut Sant Miquel de Fenogedell és la novena ermita que ens trobarem un cop sortim de Navàs, punt inicial i final de la Marxa.

↔ C-16, fins a Gironella centre, després agafar la BV-4132 fins a Casserres. Agafar la carretera que porta el nom de Camí de Cardona, a uns 3 Km. del poble trobarem un trencant a l'esquerra, que ja està indicat, i a pocs metres ja hi serem.

